Napsal uživatel Miloš Keller
Úterý, 17 Srpen 2010 18:14

Opět se mi sešlo několik CD, která si přímo říkají o srovnání při hodnocení. Nakonec při každém hodnocení svým způsobem srovnáváme, a tady navíc jsou to dvě alba dvou písničkářů, kteří působili a byli slavní jako dvojice **Burian-Dědeček**.

**Jiří Dědeček** natočil album ***Prší nám do campari***. Už sám název dává najevo, že se autor zase až tak vážně brát nebude, současně že ale nerezignuje na jistý druh moudra v textech. Hned na počátku třeba říci, že moudra nenásilného, usměvavého a plného originálních slovních obratů i situací. Texty jsou také hlavní stránkou alba, poselství není ani v civilním zpěvu autora, který na sebe upoutá spíše změnami ve frázování a rytmu zpěvu, než rozsahem (jen někdy se pustí do dramatičtějšího projevu: *Mrazíš, Okolo mlejna*), ani v muzice. Ale ani ta není bez zajímavosti – v řadě skladeb atmosféru podmalovávající harmonika, celkově ale úsporný, především rytmický doprovod. To hlavní a nejdůležitější je ale v textech, v tom jak si Dědeček hraje s významy slov, zvukomalebností slabik, zvukovou podobností ale významovou odlišností slov (*ale je /aleje/ a leje*). Vysloveně radost a potěšení poslouchat jazykové umění autora – zřetelně uplatňuje i svoje publicistické a překladatelské znalosti. Nevyhýbá se ani drsnějším výrazům, vždy ale pečlivě zasazeným do kontextu (žádná prdelprdelprdel J. Schmitzera):
*Prší nám do campari/už je to plný sraček/campari zrůžovělo/a já jsem jako dělo.*
Někde dosahuje efektu i opakováním veršů (stejná píseň) nebo zrychlováním zpěvu (*Okolo mlejna*) či výslovnosti. K samostatnému poslechu doporučuji *Neodpovídá* nebo *Okolo mlejna*. Album má 15 písní a 62 minut, autor na nás tedy nešetřil.

{desky 699}

Druhá polovina této dvojice je zcela jiná – **Jan Burian** se už léta stylizuje do role uměleckého inkvizitora, kulturního ozdravovatele, který přesně ví, jak co má a nemá vypadat a vyslovuje kategorické soudy. Kéž by je uplatnil tak na vlastní tvorbu. Album
***Dvanáct druhů samoty***

už názvem naznačuje frustraci z toho, že jeho kulturně ozdravovací snahy se nesetkávají nejenže s kýženým, ale ani s naprosto žádným ohlasem. Autor to ostatně prořekl i v jakémsi rozhovoru, kde si postěžoval, že ho ani na festivaly moc nezvou. Album navazuje na předchozí díla, ve kterých Jan Burian svá díla podstrčil různým českým zpěvačkám, ve snaze nějak ty písně udělat zvláštními. Písně byly ale tak odolné, že ani tento úskok nevyšel.

Formálně Jan Burian na desce představuje „Dvanáct druhů samoty“ (ve třinácti písních!), ve skutečnosti jede ale jen o jeden typ stále stejného osamění uměleckého, a nechci spekulovat jak moc i lidského, pramenícího z omylu vlastní spasitelské výjimečnosti (viz *Předvánoční sen*) či přezíravostí až opovržením pro ostatní (
*Plešatá příšera*
). Jan Burian opět potvrzuje, že skládá komplikované melodie bez nápadu a vnitřního systému – prostě náhodná snůška tónů, někdy „přitvrzená“ silnými kytarami a rytmizujícími „drsnými“ zvuky, formálně se blížící psychedelické hudbě. Ty jsou doplněny filosofickými, přeintelektualizovanými texty, z hlediska formy mumlané bolestínským tónem tak, jako by se za ně sám interpret styděl. Základní obsahovou polohou J. Buriana je naléhavé: řekni mi to, řekni mi to, řekni mi to, poslouchám, poslouchám, poslouchám. Výsledkem je pak oscilace mezi ublížením a ukřivděním, pramenícím z toho, že ta moudra nikdo nebere (Vypadáš pobaveně, pobaveně, pobaveně). „Chci říkat ještěrkám své ještě, chci říkat užovkám své už“ je vrcholem hry se slovy a stejně tam ta sebestřednost zase je. Srovnejte formu a účinek s verši o campari. Záblesk upřímnosti je snad jedině ve skladbě
*Ještě tak pejska*
– ta vzbuzuje jistý (sou)cit, ale ta je tuším staršího data.

{desky 714}

Jiří Dědeček zpívá skrze sebe o nás a o světě, Jan Burian zpívá skrze svět a nás jen a jen o sobě.